

Derde Dinsdag Webinar Gemeentefinanciën

Begrotingsadvies VNG

Wat te doen met 2026 en verder?

Welkom

- Derde Dinsdag Webinar gemeentefinanciën
- Elke derde dinsdag 😊
- Sheets en terugkijlink worden over een paar dagen naar je gemaïld
- Vragen stellen: kan via de chat!

Even voorstellen

- Joren van Veen –
Gemeenteraadslid Groningen en lid VNG-commissie Financiën
- Johan van der Wal –
Coördinator Financieel Beleid en Control Steenwijkerland
- David Rietveld –
Coördinator Gemeentefinanciën VNG

Wat gaan we bespreken?

- Wat is er eigenlijk aan de hand (vanaf 2026)?
- Welk advies heeft de VNG gegeven en waarom?
- Hoe ga je hier in de praktijk mee om?

De aanleiding

- In het coalitieakkoord (december 2021) staat:

Om een stabielere financiering voor de medeoverheden te realiseren en hun autonomie te vergroten, wordt in de komende jaren een nieuwe financieringssysteem voor de periode na 2025 uitgewerkt, waarbij de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied wordt betrokken.

- Financiële vertaling (in de Startnota): ‘het ravijn’

Even wat begrippen

- Loon-, prijs- en volumeontwikkelingen
- Accres: compensatie voor loon-, prijs- en volumeontwikkelingen
- Normeringssystematiek: methode om het accres te bepalen
- Trap-op, trap-af: huidige systematiek (t/m 2025)

De 'nieuwe systematiek' gaat dus niet over de verdeling van het gemeentefonds!

Normeringssystematiek: even tot hier

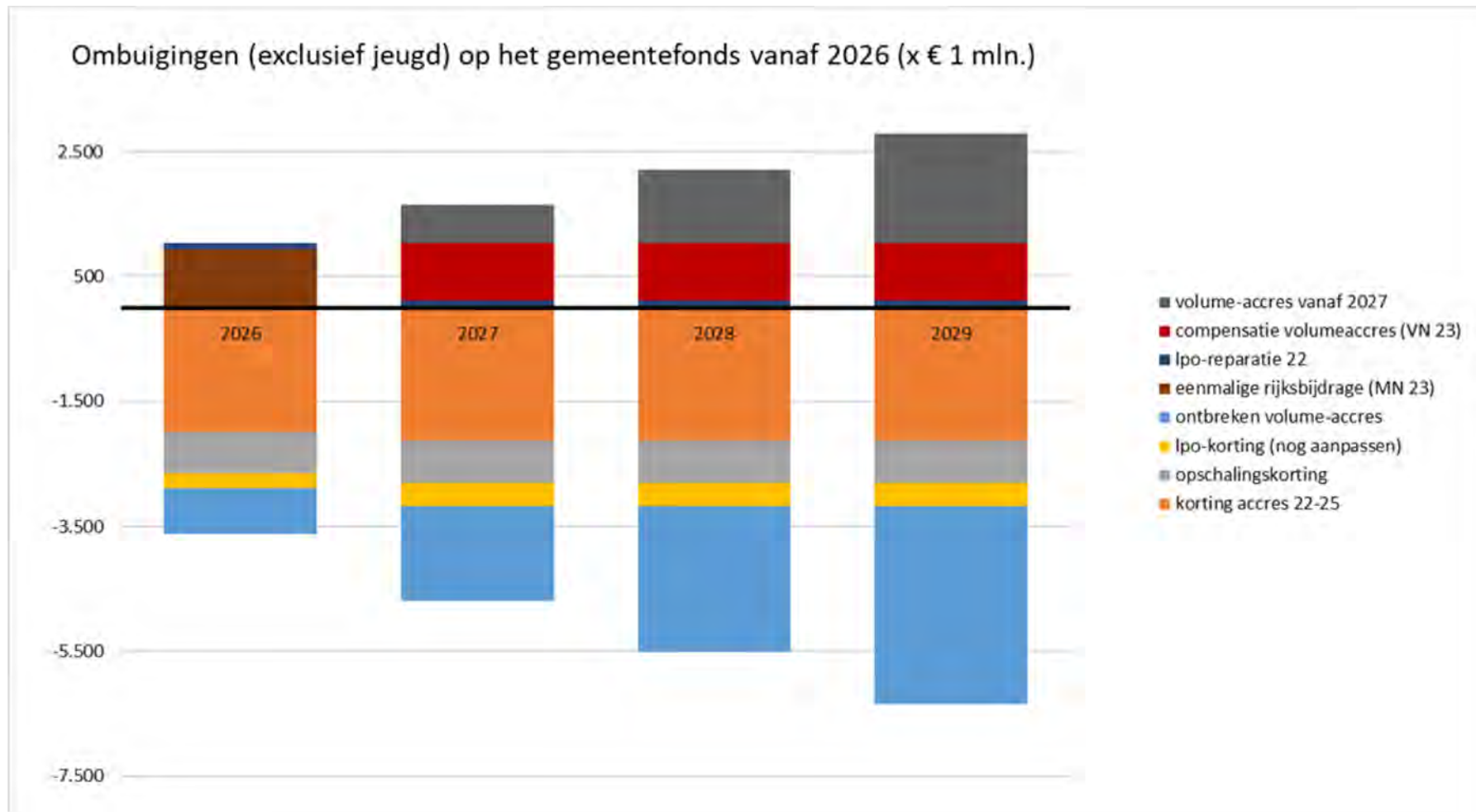
- Vóór 1995: voeding door % opbrengst rijksbelastingen
- Vanaf 1995: koppeling aan rijksuitgaven (trap op, trap af)
- 2017: van smalle naar brede koppeling
- Discussie over onvoorspelbaarheid / stabiliteit
- 2020: (reguliere) evaluatie normeringssystematiek: brede koppeling werkt goed, verder stabiliseren door afspraak aan het begin van kabinetsperiode
- 2021 VNG: handhaven trap op, trap af met brede koppeling heeft de voorkeur. Vastzetten is een mogelijkheid.
- 2022: afspraak tot vastzetten volume-accres.

Sinds het coalitieakkoord

- Hoofdlijnenbrief minister BZK: 'taken en middelen in balans' (april '22)
- Onafhankelijk gespreksleider Lazeroms: 'snel duidelijkheid!' (juni '22)
- Contourennota (juli '22)
- Voorjaarsnota '22: compensatie voor loon- en prijsontwikkeling
- Miljoenennota '22: 'eenmalige bijdrage' €1 mld voor 2026
- Voorjaarsnota '23: €1 mld structureel + plan voor nieuwe normering

Voorjaarsnota in één oogopslag

Consequenties voor gemeenten

- Gemiddeld zo'n 8% minder middelen vanaf 2026
- Verschilt per gemeente welk aandeel dat exact is op de totale begroting (varieert tussen 5%-10%)
- *Maar: groot deel begroting ligt vast, dus aandeel op de vrije ruimte vele malen groter!*

“Nieuwe normeringssystematiek”

- Geen bestuurlijke besluitvorming over geweest!
- Indexering voortaan op basis van nominaal BBP:
 - Loon/prijsontwikkelingen: prijspeil CEP lopende jaar
 - Volumeontwikkelingen: gemiddelde gerealiseerde volumegroei t-9 t/m t-2
- VNG: op deze manier onvoldoende om loon-, prijs- en volumeontwikkelingen op te vangen.
- Minister Financiën bevestigt: in 2026 krijgen gemeenten €2 mld. minder dan via huidige systematiek

Wat betekent de val van het kabinet?

- Lopende discussies kunnen controversieel worden verklaard (eerste week september)
- Demissionair kabinet zal geen grote besluiten meer kunnen nemen
- Verkiezingen en formatie zorgen voor vertraging of uitstel van besluitvorming
- Met een nieuw kabinet kunnen in principe nieuwe afspraken over normering worden gemaakt

Begrotingsadvies

- 14 juni Algemene Ledenvergadering VNG: stel begrotingsadvies op
- 14 juli gepubliceerd:
 - Zorg voor een sluitende begroting voor 2024 en 2025
 - Ga voor 2026 en 2027 uit van maatschappelijke opgaven, ook als dit een tekort laat zien
 - Voer (nog) geen bezuinigingen door voor de korting van €3 mld, want hierover zijn en komen nog gesprekken
- Aan de orde geweest in Vakberaad Gemeentefinanciën
- *'Uitzonderlijk advies voor een uitzonderlijke situatie'*

Hoe gaan gemeenten om met het financieel ravijn 2026/2027?

1. Aanpak Steenwijkerland (chronologisch), incl. rol van college en raad.
2. (Bestuurlijke) dilemma's.
3. Financieel beeld (juli 2023).

Boodschap vorig jaar in de Perspectiefnota (voorjaar 2022):

Extra aandacht vragen we daarbij voor het financiële beeld voor het begrotingsjaar 2026. Het kabinet onderzoekt of gemeenten vanaf dat jaar meer ruimte kunnen krijgen om zelf belasting te heffen. Vooruitlopend hierop krijgen we in dat jaar van het Rijk minder geld uit het gemeentefonds. Bij de opstelling van de meerjarenbegroting 2023-2026 verwachten we hierover meer duidelijkheid te hebben.

En het werd zomer (2022)

Home - Gemeente Steenwijkerland | Bouw een buffer op voor ravijnjaar

binnenlandsbestuur.nl/financien/aanzet-tot-groter-lokaal-belastinggebied-voor-autonome-taken

Aanbevelen websites | Opleider gemeente... | Talentenregio Talen... | PRAKTIJK ROODAK

bestuur en organisatie | **financiën** | ruimte en milieu | sociaal | digitaal | carrière | juridisch

Binnenlands Bestuur

financiën | nieuws

'Bouw een buffer op voor ravijnjaar 2026'

Het kabinet deelt de zorgen van gemeenten over hun ongewisse financiële situatie vanaf 2026. Maar een concrete oplossing lijkt nog ver weg.

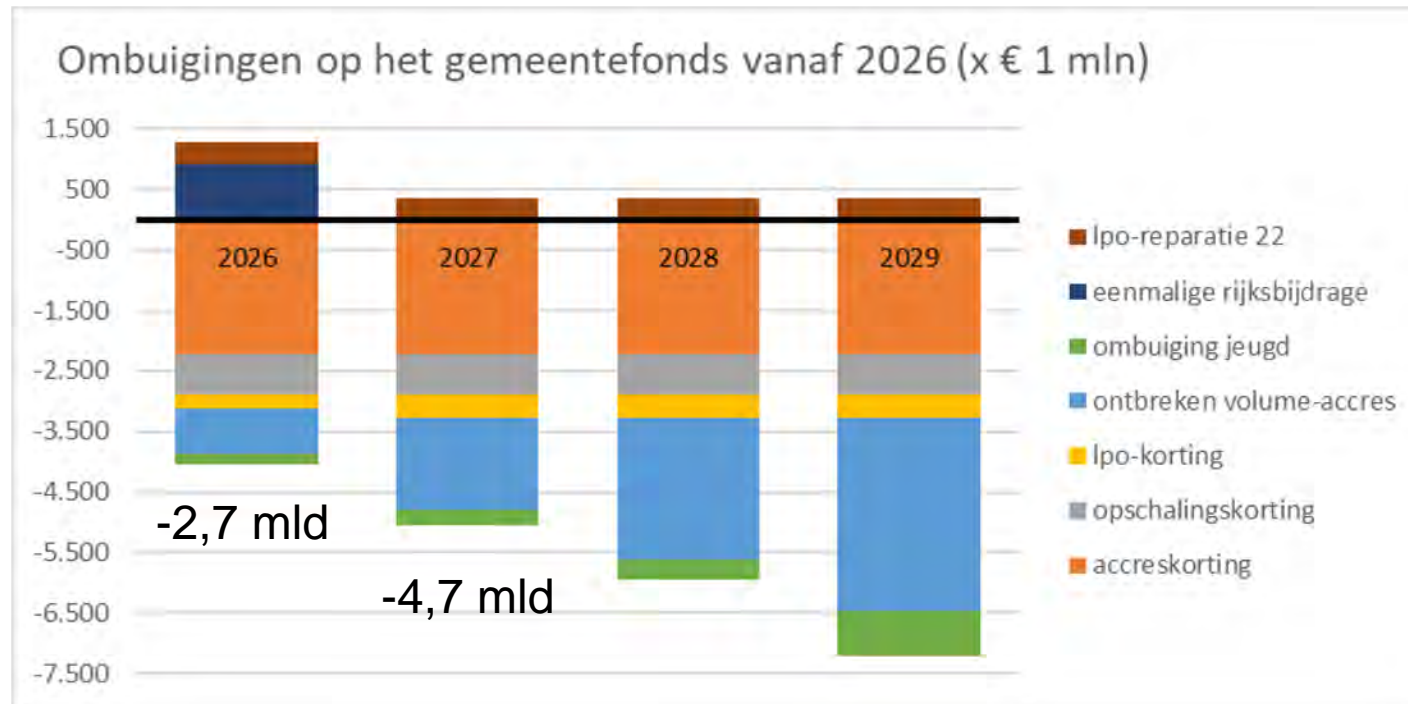
Hans Bekkers | 12 juli 2022

Vacatures

- Senior Adviseur Externe Veiligheid
Certus Groep in opdracht van Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ)
- Sociaal Juridisch Dienstverlener
BMC
- Griffier
Necker in opdracht van Gemeente Twenterand
- Adviseur asbest
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

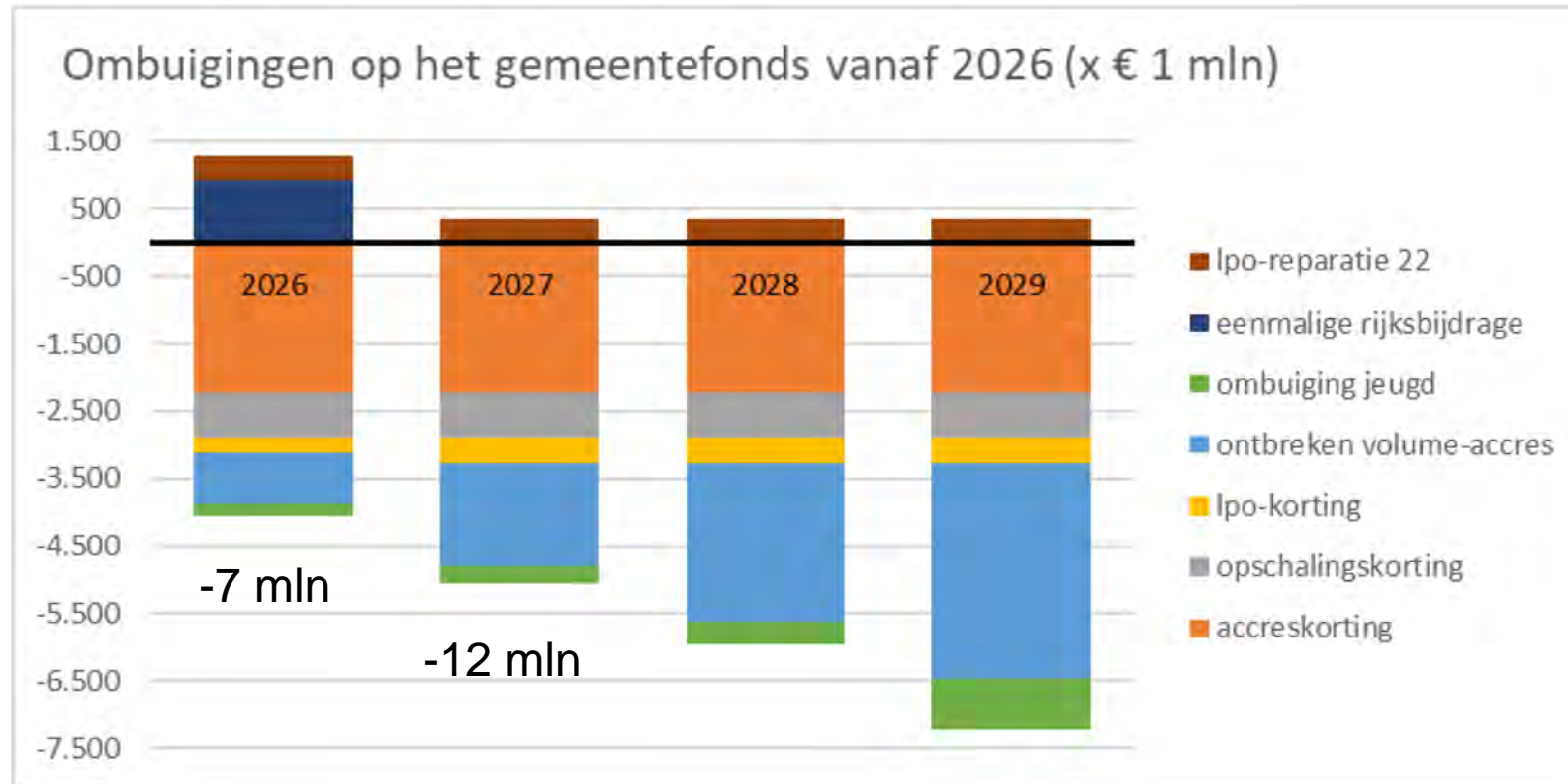
16:01
18-4-2023

Nieuwe financieringsystematiek/Het Ravijn

Ook gebruikt tijdens heisessie met het college op **14 april 2023** en een informele bijeenkomst met onze gemeenteraad op **19 april 2023**.

Financiële gevolgen voor Steenwijkerland

Op een begrotingstotaal van circa € 150 miljoen (5-10%).

Informele bijeenkomst met de raad

- Gesprek college en raad in een informele setting.
- Voorlopig financieel beeld gepresenteerd.
- Idem met compensatie Rijk (100%, 75%, 50%).
- Wethouder Financiën heeft dilemma's geschetst:
 - Compensatie Rijk?
 - Stopzetten of temporiseren van projecten?
 - Bezuinigen?
 - Inkomsten verhogen (OZB)? 1%-punt verhoging = € 80.000.
- Maar ook: Wat voor gemeente wil je zijn?

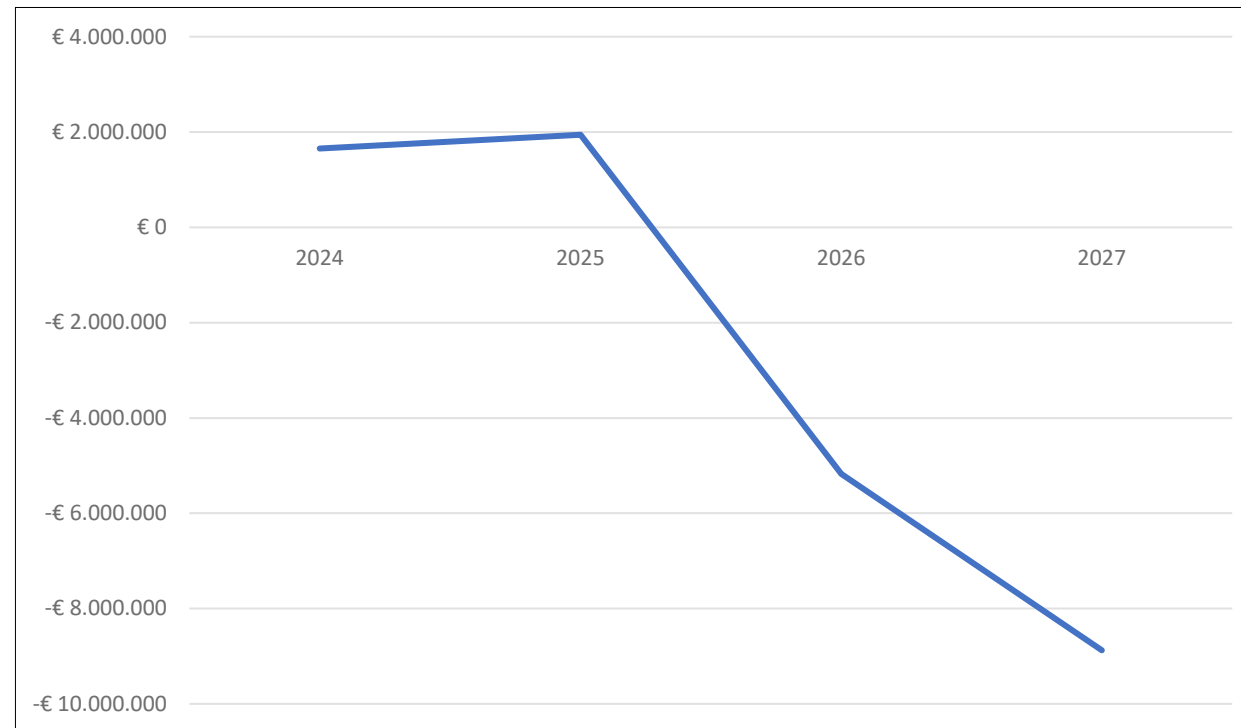
Perspectiefnota (25 mei 2023)

Bestuurlijke inleiding:

Het Rijk en de VNG zijn in overleg over fundamentele keuzes met betrekking tot het gemeentefonds. Tot nu toe heeft dat echter nog niet tot structurele oplossingen geleid. Toch maken we als college de keuze om te blijven investeren. Dat doen we omdat de onzekerheid met name het gemeentefonds betreft en we erop vertrouwen dat het Rijk gemeenten op enig moment financieel zal compenseren of een andere keuze maakt, bijvoorbeeld het uitbreiden van het lokale belastinggebied.

Financieel meerjarenbeeld

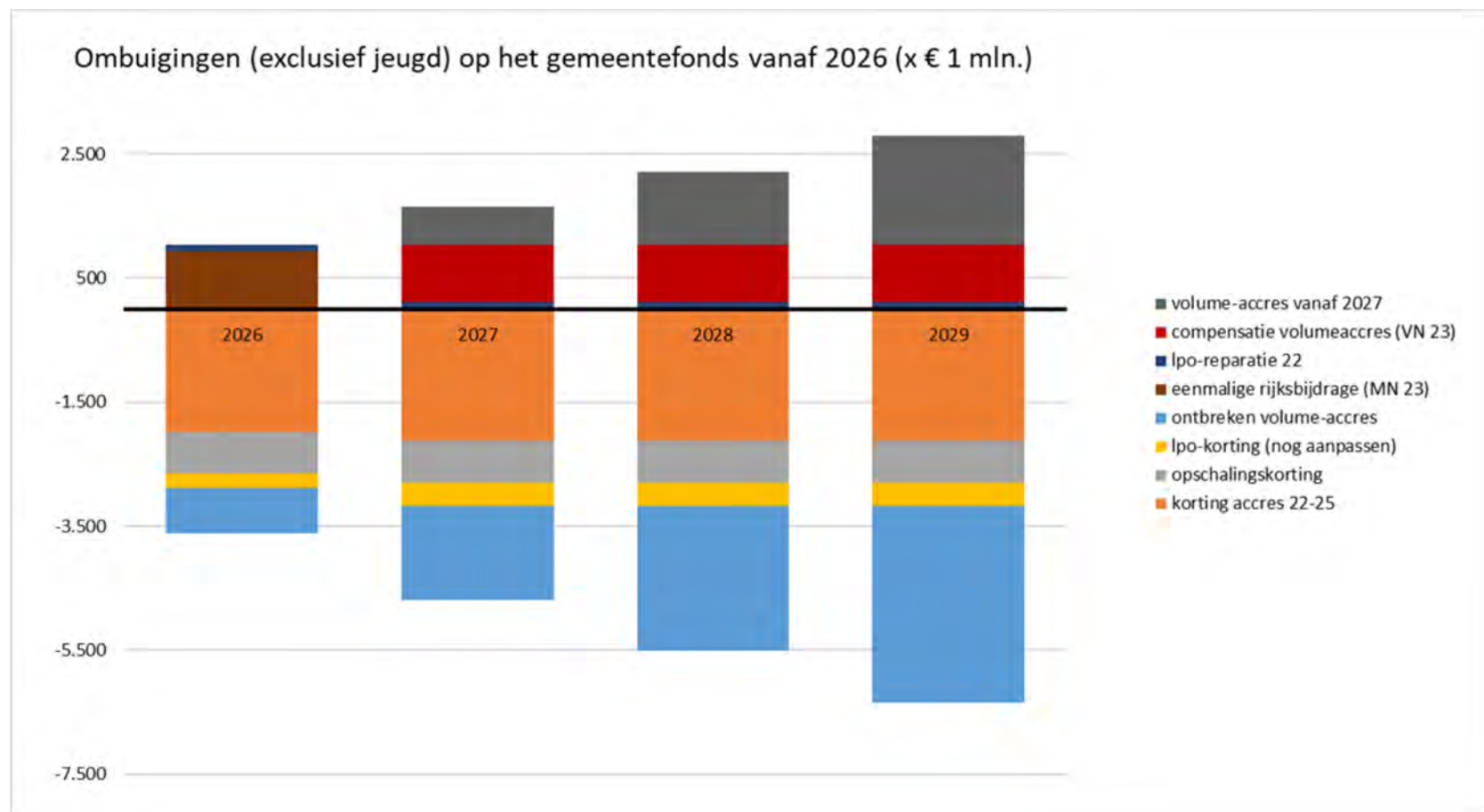

Financieel beeld, wat als....?

Tabel uit de Perspectiefnota (PPN):

	2026	2027
Saldo PPN 2023-2027	- 5.200.000	- 8.900.000
Geen 'ravijn' / volledige compensatie door het rijk	+ 7.000.000	+ 12.000.000
<i>Fictief saldo PPN 2023-2027</i>	<i>1.800.000</i>	<i>3.100.000</i>
Saldo PPN 2023-2027	- 5.200.000	- 8.900.000
Minimaal 75% compensatie door het rijk	+ 5.300.000	+ 9.000.000
<i>Fictief saldo PPN 2023-2027</i>	<i>100.000</i>	<i>100.000</i>

Technisch vragenuur met de raad (27 juni 2023)

Vaststelling PPN door de raad (4 juli 2023)

- Over het algemeen begrip voor financiële positie vanaf 2026, Raakt immers alle gemeenten in Nederland.
- Brede steun om te blijven investeren.
- Tegelijkertijd ook zorg....

Als financial:

- Voelt niet goed om tekorten te presenteren.
- Wel content dat we geen nieuwe stelposten aan de inkomstenkant creëren. Reëel beeld presenteren!

Tot de volgende keer!

- Sheets + terugkijlink worden naar u gemaïld!
- Programma Derde Dinsdagwebinars (onder voorbehoud):
 - 15 augustus: Uitgaven van gemeenten
 - 19 september: Prinsjesdag
 - 17 oktober: Specifieke uitkeringen
- Aanmelden voor de volgende webinars kan op vng.webinargeek.com/gemeentefinancien
- Tips voor onderwerpen naar david.rietveld@vng.nl